

Mindennapi szemetünk és elektronikai hulladékaink – Diákoldal

1. feladat. Mit rejt a kukánk?

NÉHÁNY TÉNY A HULLADÉKRÓL

Az 1 fő által termelt lakossági hulladék mennyisége az Európai Unióban 2013-ban 481 kg volt.

A hulladékfajták lebomlásához szükséges hozzávetőleges idő:

pamut póló	4–5 hónap	üveg	nem mérhető
almacsutka	2 hónap	újságpapír	6 hét
alumínium doboz	200 év	műanyag zacskó	400 év
műanyag palack (PET)	1000 év		

2. feladat. 4R táblázat

Csökkentsd (Reduce), Használd újra (Reuse), Tervezd újra (Rethink), Hasznosítsd újra (Recycle)

Nem kötelező minden mezőt kitölteni!

HULLADÉK TÍPUSA	Csökkentsd!	Használd újra!	Tervezd újra!	Hasznosítsd újra!
Műanyag zacskó	Vidd otthonról a vászonszatyrodat!	Használd sokszor ugyanazt a műanyag zacskót!	Szőj táskát használt zacskókból!	Dobd a műanyag gyűjtőbe!
Műanyag palack (PET)				
Újságpapír				
Befőtt üveg				
Használt ruhák				
Egyéb ötlet				

5. feladat. Mikor cseréljem le?

EGY MOBILTELEFON ÉLETCIKLUSA



1 NYERSANYAGOK BÁNYÁSZATA

Egy újrahasznosított telefonokat gyártó amerikai cég adatai szerint egy tonna használt mobiltelefon (10 000 telefon) tartalmaz: 140 kg REZET, 3,14 kg EZÜSTÖT, 300 g ARANYAT, 130 g PALLÁDIUMOT ÉS 3 g PLATINÁT.

A KSH statisztikái szerint 2015-ben Magyarországon 11,8 millió mobiltelefon előfizetés volt. A magyar mobilkészülékek így összesen megközelítőleg 165 tonna rezet, 3,7 tonna ezüstöt, 354 kg aranyat, 153 kg palládiumot és 3,5 kg platínát tartalmaznak.

Csak rajtunk múlik, hogy mi lesz ezekkel az értékes nyersanyagokkal!

2 ELŐÁLLÍTÁS

Az előállításához rengeteg tervezői és fejlesztői munkát, és magát a gyártást kell megfizetni. Egy iPhone 5S karbonlábnyoma 70 kg CO₂, aminek 81%-a az előállítási, a többi pedig a szállítási költség.

3 SZÁLLÍTÁS ÉS CSOMAGOLÁS

Egy új modell piacra dobása több hónapos tervezőmunkát igényel. A marketing és sales (értékesítő) szakemberek felméri, hány készülékre lesz igény. A kínai gyárak legyártják a készülékeket. Az újonnan legyártott telefonok a gyárban várnak, amíg a szoftver csapat teszteli az operációs rendszert. Ezután indulnak útjukra a telefonok. A csomagolt készülékeket raklapokra teszik, teherautókkal szállítják ki a gyárból, majd költséges és nagy széndioxid kibocsátású repülőjáratokkal szállítják el világszerte a terjesztő központokba.

4 A TELEFON HASZNÁLATA

Egy átlagos telefon egy éves használat során kb. 40 kg CO₂ kibocsátással jár. Ebből 24 kg-ért a földi átjátszóállomás, 7 kg-ért az adminisztrációs háttér, 6 kg-ért a telefonközpont, 3 kg-ért pedig a telefon áramellátása felel. (2010-es adatok)

5A ÚJRAHASZNOSÍTÁS

Az értékes összetevők nagy hatékonysággal újrahasznosíthatók. Ehhez azonban az kell, hogy a megfelelő elektronikai hulladékgyűjtőbe tegyük tönkrement készülékünket.

5 KIDOBÁS

A vizsgálatok szerint egy mobiltelefon 5000 féle mérgező vegyületet tartalmazhat. Nem megfelelő ártalmatlanítás esetén a lerakott korrodáló készülékből kijutnak a mérgező anyagok a talajba és a vízbe.

5B ÚJRAHASZNÁLAT

A régebbi, megunt, de jól működő készülékeket sok helyen felvásárolják, és oda is adhatjuk valakinek, akinek szüksége van rá.

6. feladat. A mobilom van értem, vagy én a mobilomért?

ÉRDEKES ADATOK A MOBILFÜGGÉSŐL

1. Az emberek 40%-a mobilfüggő az USA-ban. A férfiak 58%-a, a nők 47%-a szenved nomofóbiától (félelem a mobil nélküli létezésétől).
2. Az emberek 44%-a nagyon ideges lenne, ha egy hetet a mobilja nélkül kellene eltölteni.
3. Az emberek 75%-a a WC-n is használja az okos-telefonját.
4. Az emberek 80%-a érez fantom vibrációkat, 30%-uk hallott fantom csörgéseket.
5. A telefonfüggők nagy része elvágja magát a világtól: lecsökkennek a valós társas érintkezéseik és kevésbé élnék élményeket és tapasztalatokat a valódi életben.
6. A mobilfüggők többit kiabálnak a gyerekeikkel. A gyermekeknek szükségük van a szülő figyelmére, amit el is érnek, de a telefontól elszakított szülő dühösen reagál.
7. Az átlagemberek napi 110-szer, a mobilfüggők 900-szor nézik meg a telefonukat. Akkor is ok nélkül újra megnézik, ha két másodperccel nézték meg azelőtt.
8. Az emberek egyharmada inkább abbahagyja a szerkezést, hogy fölvegye a telefonját.
9. Az emberek 95%-a elalvás előtt közvetlenül is mobilozik. Ez zavarhatja az alvásmintázatot és egészségügyi problémákat is okozhat. Felkeléskor az első dolguk megnézni a telefont.
10. Az emberek fele éjszaka, ha felébred véletlenül, azonnal megnézi a mobiltelefonját.
11. A folyamatos mobilhasználat rombolja a párkapcsolatainkat. A rendkívül elterjedt mobilozás ellenére a folyamatos mobilhasználatot udvariatlannak és idegesítőnek tartják a legtöbb társaságban.
12. A vezetés közbeni mobilhasználat rengeteg balesetet okoz.
13. Az intenzív mobilfüggés betegség. Az ilyen emberek szélsőséges pánikézésről számoltak be, ha véletlenül elvesztették mobiltelefonjukat.
14. A mobilfüggés lelki betegségekhez vezet, pl. kényszerképzetekhez (OCD) és depresszióhoz.
15. Az emberek 7%-ának bevallása szerint a mobilfüggőségük miatt ment már tönkre párkapcsolatuk, vagy rúgták már ki őket munkahelyről.
16. A mobilfüggők az életüket a telefonjukon át élik. Nem törődnek azzal, hogy mi zajlik körülöttük. Az egész életüket a mobiljuk szemüvegén át nézik, ahelyett hogy saját kézből tapasztalnák meg a dolgokat.
17. A mobiltelefon okozta multitasking, és az összefüggéstelen ingerek figyelem és koncentrációzavart okoznak. A függő ember flash-ekben gondolkodik, csak a gyors, impulzív, élményalapú információ érdekli.
18. A mobiltelefonról jövő rengeteg információ információ túlterheltséget okoz. A nagy dózisu, saját életünk szempontjából nem fontos információ döntésképtelenné tesz minket. Az összefüggéslátás elvesz, végül képtelenek leszünk értelmes és felelős döntéseket hozni saját életünkben.
19. A legtöbb mobilfüggő nincs tisztában a szenvedélyével, nem érzi magát betegnek, és nem is kér segítséget.

Forrás: goo.gl/ykzIc0 (Addictiontips – 25 Surprising Facts About Phone Addiction)